

Dynamisch Assessment bij mensen met Aangeboren Doofblindheid of Communicatief Meervoudige Beperkingen

Auteurs: Margje van der Schuit, Eline Heppe, Michelle Bak, Ulrika Klomp, Hanneke van Gennip, Maartje ten Hooven-Radstaake, Trees van Nunen-Schrauwen

Achtergrond

Het onderzoeken van de ontwikkelingsmogelijkheden van mensen met aangeboren doofblindheid (ADB) of communicatief meervoudige beperkingen (CMB) is complex en vaak niet goed mogelijk met de gangbare testprocedures. Dit vergroot het risico op onder- of overschatten van de persoon en het aanbieden van niet-passende ondersteuning.

Een manier om wel zicht te krijgen op de mogelijkheden of het leerpotentieel van een persoon en de ondersteuningsbehoefte van de persoon passend bij dit potentieel, is Dynamisch Assessment (DA). Het uitvoeren van DA vraagt echter om andere kennis van de professional dan het afnemen van een reguliere test. Het is daarom belangrijk goed zicht te hebben op wat professionals nodig hebben om DA goed uit te kunnen voeren.

Definitie Dynamisch Assessment

DA is een **multidisciplinaire** onderzoeksprocedure, waarbij in **interactie** tussen communicatiepartner en de persoon met ADB of CMB al behandelend en op adaptieve wijze wordt onderzocht wat **het ontwikkel- en leerpotentieel** van de persoon met ADB of CMB is en welke **ondersteuning** vanuit de sociale en fysieke omgeving hierbij nodig is.

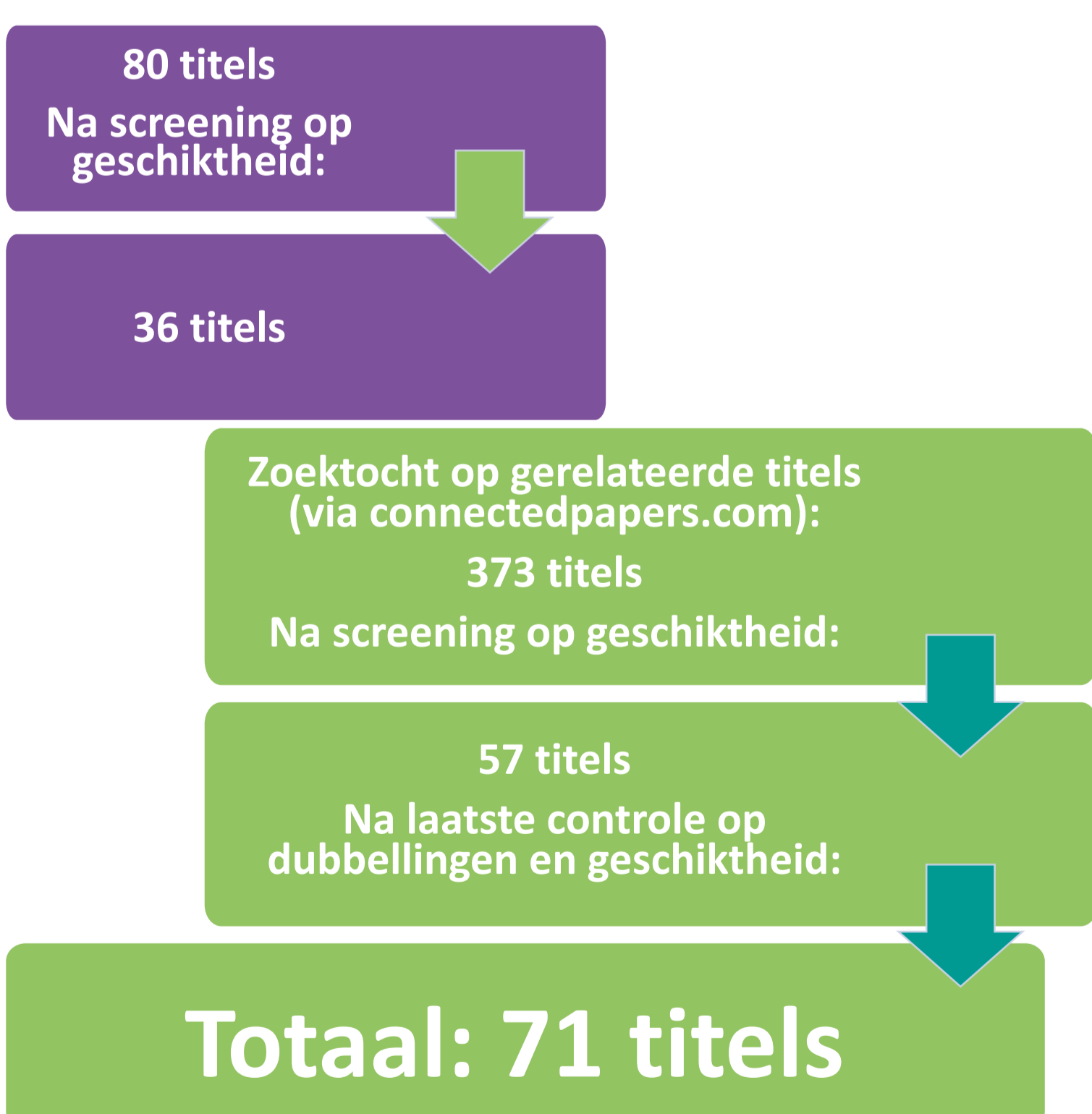
Doel

DA-werkwijze ontwikkelen waarmee professionals de ontwikkelingsmogelijkheden van mensen met ADB of CMB in kaart kunnen brengen.

Deelproject literatuuronderzoek

Methode

- In online databases is gezocht naar artikelen met zoektermen als “intellectual disability”, “dynamic assessment” en “interactive assessment”.

- De overgebleven 71 bronnen zijn volledig doorgenomen en geanalyseerd, waarbij gelet is op: de conclusies van de bronnen, de kwaliteit van de bronnen, de bruikbaarheid van DA bij onze doelgroepen en hoe dit assessment is uitgevoerd.

Resultaten

- DA laat zien hoe iemand leert en wat hij of zij nodig heeft om zich verder te ontwikkelen, juist bij mensen met ernstige beperkingen.
- Informatie uit een dynamisch assessment levert meer op aan behandeladviezen dan een afname van een standaard test.
- DA kan door iedereen worden uitgevoerd, het gaat vooral om een benadering waarbij iemand zo optimaal mogelijk wordt gestimuleerd om zich te ontwikkelen.

Deelproject professionals

Methode

- Online *vragenlijst* (n = 130): Hoe breng je de ontwikkelingsmogelijkheden van cliënten met ADB of CMB in kaart?
- 4 *focusgroepen* (n = 23): Welke ervaring heb je met DA en wat heb je nodig om het uit te kunnen voeren?

Resultaten

- Vragenlijst*:
  - Meer dan de helft van de invullers geeft aan (bijna) altijd gestandaardiseerde tests op een aangepaste manier te gebruiken.
  - Professionals geven aan te weinig tijd, faciliteiten of kennis te hebben om de ontwikkelingsmogelijkheden van een client goed in kaart te kunnen brengen.
- Focusgroepen*:
  - Professionals hebben behoefte aan een (visueel) stappenplan om DA uit te kunnen voeren.
  - Een randvoorwaarde voor DA is een multidisciplinair team en voldoende ruimte om te kunnen overleggen.

Deelproject ervaringsdeskundigen

Methode

- 4 *focusgroepen* (3 voor CMB (n = 17), 1 voor ADB (n = 5)) en 5 *interviews* (2 voor CMB, 3 voor ADB).
- Focusgroepen hadden 2 rondes:
  - Ronde 1 was gericht op hoe de ontwikkeling van mensen met CMB/ADB nu in kaart wordt gebracht.
  - Ronde 2 was gericht op de meningen van ervaringsdeskundigen (ouders en familieleden van mensen met CMB) over DA.

Voorlopige resultaten

- Ervaringsdeskundigen geven aan dat nu vooral een ondersteuningsplan, observaties en vragenlijsten gebruikt worden voor het bijhouden van de ontwikkeling.
- De meeste standaard vragenlijsten en testen worden als niet-passend ervaren.
- Ervaringsdeskundigen willen graag meer oog voor wat de persoon met ADB of CMB wél kan, in plaats van voor wat diegene niet kan.
- Hoewel de ontwikkeling vaak wordt bijgehouden, wordt er weinig expliciet gesproken over *ontwikkelingsmogelijkheden*.

Deelproject experts

Methode

- 2 keer een *focusgroep* met experts op het gebied van DA (n = 10).
  - Ronde 1: Hoe zetten we DA in bij personen met ADB of CMB?
  - Ronde 2: Hoe zorgen we ervoor dat professionals DA kunnen gebruiken? Wat moet er in een DA-werkwijze opgenomen worden?

Resultaten

- Onderzoek wat iemand kan in een optimale situatie en in een minder optimale situatie, dit zegt veel over wat er nodig is voor het leren.
- DA vraagt een andere manier van kijken naar assessment, van product-denken naar proces-denken.
- Bied professionals een stappenplan voor DA, dat op inhoud aangepast moet worden aan de client.

Vervolg

- Ontwikkeling DA-werkwijze (gereed 2022) en scholing (gereed 2023)
- Pilot (o.a. trainen van professionals in de DA-werkwijze) en evaluatie DA-werkwijze (2023-2024)
- Implementatie DA-werkwijze (2025-2026)